

Bruxelles, 4. prosinca 2023.
(OR. en)

16327/23

ENFOPOL 529
CRIMORG 203
COSI 241
JAI 1611

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	4. prosinca 2023.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	15327/23
------------------	----------

Predmet:	Zaključci Vijeća o daljnjim koracima za sprečavanje kriminala u Europi – zaključci Vijeća (4. prosinca 2023.)
----------	--

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o daljnjim koracima za sprečavanje kriminala u Europi, koje je Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) odobrilo na 3992. sastanku održanom 4. prosinca 2023.

Zaključci Vijeća o daljnjim koracima za sprečavanje kriminala u Europi

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

SVJESNO činjenice da organizirani kriminal predstavlja znatnu prijetnju europskim građanima i građankama, poduzećima, državnim institucijama i gospodarstvu u cjelini te da EU mora na njega odgovoriti;

NAPOMINJUĆI da antisocijalno ponašanje može biti početak kriminalnog ponašanja, a obični kriminal može biti izravno povezan s organiziranim kriminalom;

ISTIČUĆI da bi svaki odgovor na kriminal uvijek trebao primjenjivati holistički pristup, a sastavni dio toga je i sprečavanje kriminala;

SVJESNO činjenice da Europska mreža za sprečavanje kriminala (EUCPN) sprečavanje kriminala definira kao etički prihvatljive aktivnosti utemeljene na dokazima kojima se nastoji smanjiti rizik od počinjenja kaznenih djela i njihovih štetnih posljedica s krajnjim ciljem rada na poboljšanju kvalitete života i sigurnosti pojedinaca, skupina i zajednica;

NAPOMINJUĆI da je prevencija već sastavni dio politike EU-a u nizu posebnih područja politika kao što su organizirani kriminal, kibernetički kriminal, borba protiv radikalizacije, kaznena djela protiv okoliša, droga, trgovina ljudima, seksualno zlostavljanje djece, nasilje u obitelji i vatreno oružje;

SVJESNO činjenice da među državama članicama postoje razlike u modelima prevencije koji se primjenjuju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini i da se člankom 84. UFEU-a Europskom parlamentu i Vijeću omogućuje utvrđivanje mjera za promicanje i podupiranje djelovanja država članica u području sprečavanja kriminala, isključujući pritom usklađivanje zakona i drugih propisa država članica;

POZIVAJUĆI SE na Komunikaciju naslovljenu „Sprečavanje kriminala u Europskoj uniji”¹ iz 2004., u kojoj se ističe ključna uloga regionalnih i lokalnih tijela (koje po mogućnosti podupiru nacionalna tijela) u sprečavanju kriminala, kao i važnost suradnje na razini EU-a kako bi se olakšala ta borba i pružila joj se odgovarajuća potpora bez obzira na nacionalne politike država članica;

UZIMAJUĆI U OBZIR Zaključke Vijeća iz 2016. o administrativnom pristupu sprečavanju teškog i organiziranog kriminala te borbi protiv njega², u kojima se ističe potreba za razvojem i poboljšanjem administrativnog pristupa sprečavanju i borbi protiv kriminala, posebno teškog i organiziranog kriminala, i utvrđuje niz mjera koje države članice, agencije EU-a i Komisija trebaju dodatno razviti te ističe potreba za suradnjom između Europske mreže za sprečavanje kriminala (EUCPN) i Europske mreže za administrativni pristup (ENAA);

POZIVAJUĆI SE na Stockholmski program iz 2009. (Europsko vijeće 2010.), u kojem se ističe da su najučinkovitije preventivne mjere one koje su usmjerene na oblike ponašanja koji stvaraju osjećaj nesigurnosti, naglašava da građani i građanke EU-a imaju slična iskustva i da su na sličan način pogođeni kriminalom i povezanom nesigurnošću u svakodnevnom životu (4.3.2.) te prepoznaje sve veću povezanost lokalnog kriminala i težih oblika transnacionalnog kriminala³;

ISTIČUĆI da se Stockholmskim programom utvrđuje osnivanje Opservatorija za sprečavanje kriminala (OPC) koji bi trebao obuhvatiti ili zamijeniti EUCPN, a čije zadaće uključuju podupiranje država članica i institucija Unije u postupku donošenja preventivnih mjera i razmjene primjera najbolje prakse, uzimajući u obzir zaključke Komisijine evaluacije iz 2012.⁴;

¹ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu naslovljena „Sprečavanje kriminala u Europskoj uniji” (COM(2004) 165 final).

² 9935/16, 9. lipnja 2016.

³ 2010/C 115/01.

⁴ COM (2012) 717 final.

POZIVAJUĆI SE na Deklaraciju Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC) iz Kyota (2021.)⁵ o unapređenju sprečavanja kriminala, kaznenog pravosuđa i vladavine prava, u kojoj se ističe važnost razvoja, provedbe i evaluacije strategija za sprečavanje kriminala, uključujući njihovu učinkovitost, kojima se otklanjaju uzroci, uključujući temeljne uzroke, i čimbenici rizika zbog kojih su različiti segmenti društva izloženi kriminalu, i u okviru kojih se razmjenjuju primjeri najbolje prakse za jačanje naših kapaciteta, važnost uspostave stalnog središnjeg tijela na državnoj razini odgovornog za provedbu politika za sprečavanje kriminala, kao i uspostave međuagencijskih partnerstava i koordinacije aktivnosti na lokalnoj razini s pomoću akcijskog plana;

UZIMAJUĆI U OBZIR Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o strategiji EU-a za sigurnosnu uniju (2020. – 2025.)⁶, u kojoj se utvrđuje pristup sigurnosti koji obuhvaća društvo u cjelini i koji može učinkovito i koordinirano odgovoriti na prijetnje koje se brzo mijenjaju kako bi se na integriran način odgovorilo na digitalne i fizičke rizike u cijelom ekosustavu sigurnosne unije;

PRIMJEĆUJUĆI da Komisija u Strategiji za borbu protiv organiziranog kriminala⁷ nastoji poboljšati razmjenu znanja i primjera najbolje prakse u području sprečavanja kriminala putem Europske mreže za sprečavanje kriminala;

PRIMJEĆUJUĆI da, u skladu s ciljevima višegodišnje strategije EUCPN-a za razdoblje 2021. – 2025.,⁸ uloga mreže nije ograničena na razmjenu informacija, nego obuhvaća i stvaranje i podupiranje učinkovitih mjera na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a u području sprečavanja kriminala;

⁵ Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal, svibanj 2021., Deklaracija iz Kyota o unapređenju sprečavanja kriminala, kaznenog pravosuđa i vladavine prava: rad na ostvarenju ciljeva iz Programa održivog razvoja do 2030.

⁶ COM (2020) 605 final.

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Strategiji EU-a za borbu protiv organiziranog kriminala za razdoblje 2021. – 2025., COM(2021) 170 final.

⁸ Višegodišnja strategija EUCPN-a za razdoblje 2021. – 2025., donesena 2. prosinca 2020.

UZIMAJUĆI U OBZIR preporuke i zaključke izvješća Europske komisije o evaluaciji Europske mreže za sprečavanje kriminala (EUCPN) za 2023.⁹, u kojem se smatra da je od presudne važnosti ulagati u politike i alate za sprečavanje kriminala te da EUCPN pruža dodanu vrijednost EU-a jer oblikovateljima politika i stručnjacima u cijelom EU-u nudi pristup znanju o sprečavanju kriminala te olakšava razmjenu primjera najbolje prakse među oblikovateljima politika i stručnjacima iz različitih država članica EU-a;

PRIMJEĆUJUĆI da je evaluacija pokazala da postoji nekoliko čimbenika koji sprečavaju Mrežu da ostvari svoj puni potencijal, osobito nedostatak dopiranja njezinih članova do oblikovatelja politika i stručnjaka, uglavnom na lokalnoj razini, manjak dovoljno usmjerenih smjernica i potpore za rješavanje specifičnih potreba relevantnih dionika te nedostatak sinergije između aktivnosti Mreže i drugih preventivnih inicijativa na razini EU-a;

IMAJUĆI U VIDU dodanu vrijednost koja bi se mogla pružiti putem zajedničkih horizontalnih strateških ciljeva za provedbu operativnog akcijskog plana Europske multidisciplinarne platforme za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT) iz 2022.¹⁰, konkretno, zajednički horizontalni strateški cilj br. 7, „Sprečavanje, podizanje svijesti i smanjenje štete, rana identifikacija žrtava i pomoć žrtvama”, koji koordinira EUCPN, i zajednički horizontalni strateški cilj br. 9 „Administrativni pristup”, koji koordinira ENAA kao dopunu sprečavanju i suzbijanju zlouporabe pravne infrastrukture putem višeagencijske suradnje razmjenom informacija i poduzimanjem djelovanja za uspostavu prepreka¹¹ kako bi se spriječilo da kriminalci upotrebljavaju tu pravnu infrastrukturu;

ISTIČUĆI potrebu za daljnjim poboljšanjem i formalizacijom suradnje nadležnih tijela EU-a i nacionalnih tijela u cilju sprečavanja i borbe protiv organiziranog kriminala, uz već uspostavljenu suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju među državama članicama,

ZAKLJUČUJE DA JE POTREBNO POBOLJŠATI UNUTARNJE FUNKCIONIRANJE EUROPSKE MREŽE ZA SPREČAVANJE KRIMINALA I DODATNO POBOLJŠATI SPREČAVANJE KRIMINALA NA LOKALNOJ, REGIONALNOJ, NACIONALNOJ I EUROPSKOJ RAZINI,

⁹ SWD (2023) 202 final.

¹⁰ 14378/22, Bruxelles, 7. studenoga 2022.

¹¹ Definicija koju je ENAA dogovorila 8. studenoga 2019.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

1. optimalno iskoriste i poboljšaju suradnju uz aktivno sudjelovanje u Europskoj mreži za administrativni pristup (ENAA) i Europskoj mreži za sprečavanje kriminala (EUCPN), jačajući ulogu nacionalnih predstavnika i kontaktnih točaka kako bi doprinijeli općem cilju EUCPN-a u skladu s Odlukom Vijeća 2009/902/PUP¹²;
2. razmotre razvoj ili ažuriranje nacionalnih strategija za sprečavanje kriminala ili povezanih dokumenata kako bi se ojačao i razvio rad na sprečavanju kriminala u cijelom društvu; ne samo u pravosudnom sustavu, već i među ostalim uključenim akterima kako bi se osigurao multidisciplinarni pristup i zajamčilo sudjelovanje više dionika uz uključivanje relevantnih aspekata administrativnog pristupa;
3. obavljaju posebne i specijalizirane aktivnosti u području sprečavanja kriminala kako bi:
 - a) nadzirale razvoj i provedbu posebnih strategija za sprečavanje kriminala i koordinirale provedbu djelovanja relevantnih nacionalnih, regionalnih i lokalnih dionika te organizacija civilnog društva aktivnih u tom području;
 - b) podupirale i razvijale aktivnosti za sprečavanje kriminala na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini primjenom pristupa utemeljenog na dokazima;
 - c) poticale sudjelovanje i suradnju sveučilišta, javnih i privatnih subjekata ili institucija te vodećih akademskih ličnosti u razvoju i provedbi preventivnih aktivnosti i funkcija;
 - d) ojačale funkcije kontaktnih točaka u vezi s aktivnostima različitih mreža i foruma kao što su EUCPN, ENAA, nacionalna vijeća za sprečavanje kriminala i u okviru drugih foruma¹³ kako bi se poboljšala koordinacija mreža stručnjaka u tom području,

POZIVA TAJNIŠTVO EUROPSKE MREŽE ZA SPREČAVANJE KRIMINALA (EUCPN) DA:

-
- ¹² Odluka Vijeća 2009/902/PUP od 30. studenoga 2009. o osnivanju Europske mreže za sprečavanje kriminala (EUCPN) i stavljanju izvan snage Odluke 2001/427/PUP, SL L 321, 8.12.2009., str. 44–46.; vidjeti osobito članak 6. stavak 5.: „Svaki nacionalni predstavnik promiče aktivnosti mreže na nacionalnoj i lokalnoj razini te olakšava osiguranje, održavanje i razmjenu materijala o sprečavanju kriminala između njegove države članice i mreže” i članak 6. stavak 6.: „Kontaktne točke podupiru nacionalne predstavnike pri razmjeni nacionalnih informacija i stručnog znanja u vezi sa sprečavanjem kriminala unutar mreže.”.
- ¹³ Kao što je Europski forum za urbanu sigurnost (EFUS).

4. nacionalnim predstavnicima i kontaktnim točkama imenovanima u skladu s Odlukom Vijeća o EUCPN-u pruža potrebnu potporu za ispunjavanje njihovih zadaća utvrđenih u toj odluci Vijeća;
5. usredotoči svoje djelovanje i uskladi ga s prioritetima i potrebama država članica, uzimajući u obzir relevantne procjene prijetnji na nacionalnoj razini, kao i kretanja na razini EU-a;
6. produbi bazu dokaza za mjere za sprečavanje kriminala procjenom učinkovitosti i učinka relevantnih preventivnih mjera i podupiranjem država članica u provedbi testiranih i učinkovitih mjera za sprečavanje kriminala;
7. produbi radne odnose u okviru EMPACT-a, posebno s pokretačima EMPACT-a i agencijama EU-a, kako bi se aktivno doprinijelo jačanju sprečavanja kriminala (među ostalim kao koordinator zajedničkih horizontalnih strateških ciljeva br. 7 i 9);
8. olakša redovitu koordinaciju i komunikaciju stručnjaka za prevenciju iz akademske zajednice, civilnog društva i lokalnih tijela, putem nacionalnih predstavnika u EUCPN-u i nacionalnih predstavnika u ENAA-i, kako bi se olakšala razmjena znanja, primjera najbolje prakse i stručnog znanja među državama članicama radi učinkovitog sprečavanja i suzbijanja kriminala;
9. provede program osposobljavanja kojim se odgovara na potrebe država članica u području sprečavanja kriminala kako bi se poboljšale njihove sposobnosti za učinkovito sprečavanje i suzbijanje kriminala, te potrebe u pogledu praćenja i evaluacije provedenih mjera i važnosti razvoja preventivnih mjera među građanima, posebno mladima,

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA:

10. ojača aspekt prevencije u strategiji EU-a protiv organiziranog kriminala pri provedbi postojeće strategije i preispitivanju strategije u budućnosti kako bi se razvila sveobuhvatna strategija EU-a za sprečavanje kriminala;
11. osigura potrebna sredstva za potporu i jačanje funkcije EUCPN-a i ENAA-e kao središta za sprečavanje kriminala u Europi koja mogu savjetovati i podupirati institucije i tijela EU-a i države članice u području sprečavanja kriminala;
12. razmotri i istraži dugoročno rješenje kako bi tajništvo EUCPN-a osiguralo svoju održivost i stabilnost, uključujući njegov razvoj kao Opservatorija za sprečavanje kriminala (OPC) i proširenje njegovih kapaciteta na:
 - a) prikupljanje, analiziranje i širenje znanja o kriminalu (uključujući statističke podatke) i sprečavanju kriminala u vezi s određenim područjima politika u različitim državama članicama, čime se pruža opća slika mjera za sprečavanje kriminala u EU-u, među ostalim u vezi s novim trendovima;
 - b) razvoj zajedničkog skupa ključnih pokazatelja za sprečavanje kriminala na razini EU-a, uz potporu mreže kontaktnih točaka u svakoj zemlji u svrhu prikupljanja podataka;
 - c) savjetovanje i podupiranje država članica i institucija EU-a u donošenju i provedbi preventivnih mjera i razmjeni primjera dobre prakse;
13. olakša bližu suradnju između EUCPN-a i ENAA-e te drugih relevantnih organizacija, kao što su Europski forum za urbanu sigurnost (EFUS) i inicijative, projekti i mreže EU-a, kako bi se kombinirali uvidi i stvorila sinergija pri razvoju i širenju znanja i primjera najbolje prakse,

**POZIVA DRŽAVE ČLANICE I AGENCIJE ZA PRAVOSUĐE I UNUTARNJE POSLOVE
DA:**

14. razmotre proširenje aktivnosti osposobljavanja s pomoću znanja koje su prikupili EUCPN i ENAA kako bi se prilagodila osposobljavanja i studije slučaja za multidisciplinarne skupine stručnjaka koji rade u području sprečavanja kriminala, koristeći se kapacitetima CEPOL-a;
15. razmotre jačanje aktivnosti osposobljavanja u području sprečavanja kriminala radi potpore provedbi zajedničkog horizontalnog strateškog cilja br. 7 „Sprečavanje i smanjenje štete, pomoć žrtvama, podizanje svijesti” i zajedničkog horizontalnog strateškog cilja br. 9 „Administrativni pristup”, strategija i akcijskih planova za sprečavanje kriminala, oslanjajući se, među ostalim, na CEPOL, EUCPN, ENAA i EMPACT;
16. razmotre mogućnost uključivanja partnera i izvan zajednice za izvršavanje zakonodavstva kako bi se povećao multidisciplinarni aspekt EMPACT-a, čime bi se povećale mogućnosti za provedbu različitih vrsta mjera za sprečavanje kriminala,

NALAŽE COSI-ju da u okviru svojeg mandata koordinira, podupire, nadzire, prati i procjenjuje provedbu djelovanja na temelju ovih zaključaka Vijeća,

POZIVA PREDSJEDNIŠTVO da Vijeću ili odgovarajućem pripremnom tijelu Vijeća podnese izvješće o napretku u provedbi djelovanja u okviru ovih zaključaka Vijeća, istodobno naglašavajući preostale nedostatke.
